

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 472/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., N., zastúpeného advokátom JUDr. P. V., Advokátska kancelária V, K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 124/2006 z 25. marca 2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžhuv 3/2009 zo 17. septembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2009 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 S 124/2006 z 25. marca 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžhuv 3/2009 zo 17. septembra 2009 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na prvostupňovom krajskom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad priemyselného vlastníctva“) č. PÚV 141-2001/ÚV, 2964-II/43-2006 z 18. apríla 2006 (ďalej len „rozhodnutie úradu priemyselného vlastníctva“), ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie úradu priemyselného vlastníctva č. PÚV 141-2001/ÚV, 2964-I/127-2005. Uvedenými rozhodnutiami bol na návrh spoločnosti PEPSI-COLA, s. r. o., ... vymazaný úžitkový vzor č. 2964 s názvom „Nealkoholické kolové nápoje vo farebných vyhotoveniach“ z registra úžitkových vzorov z dôvodu, že úžitkový vzor nie je priemyselne využiteľný, keďže podľa hlavného nároku na ochranu základný sirup, ktorý sa má ďalej používať na prípravu nealkoholických kolových nápojov vo farebných vyhotoveniach, pozostáva výlučne z pevných zložiek a jednej plynnej zložky. Takto vyjadrené technické riešenie je chybné a nerealizovateľné, pretože odporuje základným fyzikálnym zákonom a za normálnych podmienok, t. j. pri izbovej teplote a atmosférickom tlaku, nemôže predstavovať základný sirup (a ani základnú zložku) na prípravu nealkoholických kolových nápojov, pretože oxid uhličitý sa neviaže ani na jednu z uvedených zložiek a kvapalná zložka nie je prítomná. Krajský súd rozsudkom žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia úradu priemyselného vlastníctva, zamietol. V následnom odvolacom konaní najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

3. Sťažovateľ sa so závermi napadnutých rozsudkov nestotožňuje a v sťažnosti v podstatnom uviedol: *«Spornou skutočnosťou, ktorá nebola správne súdmi posúdená je otázka posúdenia správnosti formulovania nárokov na ochranu úžitkového vzoru. Krajský súd a aj Najvyšší súd SR potvrdili výklad žalovaného Úradu priemyselného vlastníctva ohľadne sirupu, ktorý obsahuje „rafinovaný cukor“, pričom ten jednoznačne bol považovaný za taký, ktorý je v tuhom stave. Žalovaný ÚPV SR v žalobách proti rozhodnutiu ÚPV SR a ani Krajský súd v Banskej Bystrici a ani Najvyšší súd SR nepripustil možnosť rafinovaného cukru v tekutom stave, teda kde je už prítomná tekutá zložka.*

Žalobca túto skutočnosť preukazoval a doložil to aj odbornými publikáciami. ...

Tvrdenia žalovaného a Krajského súdu B.B., že Úžitkový vzor nemá svoje opodstatnenie, logické zdôvodnenie, „poukázanie na významový technický slovník, ktorý sa pokladá za nedostačujúci“, „základy slovenského jazyka a podobne sú v tomto smere irelevantné, a sú bez právneho významu“, „pričom zloženie zo štyroch tuhých látok a jednej plynnej čo je zloženie nevyrobiteľné“ pokladáme za tvrdenie, ktoré je v tejto súvislosti nesprávne, účelové a výklad je prispôsobený podľa požiadavky, tak ako tvrdenie zo strany ÚPV, že báza, ktorá je tiež všeobecne známa ako tekuté skupenstvo bola zo strany ÚPV popísaná ako forma tuhá, čo má podporiť tvrdenie o nevyrobiteľnosti.

Tieto tvrdenia sú v rozpore so zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách §3, ktorého v sedemnástej hlave §1-§6 pričom §2, názvy niektorých cukrov, ich definície a požiadavky na kvalitu sú uvedené v prílohe č. 1 časť A. Z prílohy zákona vyplýva, že slovo rafinovaný cukor sa uvádza tak ako pri tuhej forme cukru, tak i pri kvapalnej forme cukru a význam slov rafinovaný cukor nemusí byť označenie len pre tuhú formu cukru tak ako to tvrdí žalovaný, ale umožňuje použiť rafinovaný cukor tekutý, a cukor upravený teda rafinovaný.

Na základe tohto zákona v nárokoch na ochranu sa označením rafinovaný cukor nevytvorila nevyrobiteľnosť výrobku, ale toto označenie zachytilo pre vlastníka myšlienky ochranu všetkých upravených cukrov na základe zákona č. 152/1995 Z. z. pod označením rafinovaný cukor a to tak, ako požaduje zákon o úžitkových vzoroch č. 478/1992 Zb. § 8 písm. c, stručne a jasne. ...

Cukor ako nutný znak na určenie predmetu ochrany pri zovšeobecnenej receptúre pri výrobe základného sirupu sa nemôže pokladať za niečo nové pri výrobe sirupu, lebo sám je súčasťou sirupu, ale je potrebné ho spomenúť, lebo je kombináciou súčasťou techniky, ale v prípade farebných kolových nápojov je nové rozlíšenie vizuálnym vnemom a s pridaním iných látok ako je kofeín, čo ponímajú vo väčšej miere ostatné body nárokov na ochranu. Napriek tomu, že sa jedná o jednoduchú zmenu v tomto prípade táto zmena zásadne mení predajnosť a charakter výrobku v súčinnosti so zabránením konkurencie.»

4. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej konštatuje, že „bolo porušené právo navrhovateľa na spravodlivý proces“, avšak neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali porušenie procesnoprávnych garancií zo strany konajúcich všeobecných súdov. Ústavný súd ďalej

dopĺňa, že sťažovateľ sa v sťažnosti obmedzuje iba na popis skutkového stavu daného prípadu, ktorý neodôvodňoval porušenie označeného základného práva. To, že sťažovateľ namieta arbitrárnosť napadnutých rozsudkov, ústavný súd len vylúčil z konečného návrhu sťažnosti.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva rozsudkom najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu s tým, aby napadnuté rozhodnutia boli zrušené a vec bola vrátená krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje náhradu trov konania.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

1. K namietanému porušeniu základného práva rozsudkom krajského súdu

10. *Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označeného základného práva rozsudkom krajského súdu, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Podstatou účinnej ochrany základného práva sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil vo vzťahu k základnému právu, porušenie ktorého sa namieta a ktorý mu umožňoval odstrániť stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva.*

11. *Ústavný súd vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá právomoc preskúmavať postup a rozhodnutie krajského súdu, pretože jeho rozhodnutie preskúmal najvyšší súd v dôsledku odvolania sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k rozsudku krajského súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.*

2. K namietanému porušeniu základného práva rozsudkom najvyššieho súdu

12. *Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd predovšetkým skúmal, či napadnutý rozsudok nie je neodôvodnený alebo arbitrárny v takom rozsahu, že by to malo za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.*

13. *Podstata sťažnosti a konania pred všeobecnými súdmi spočíva v posúdení skutkovej otázky či zo znenia nároku na ochranu možno implicitne a súčasne bez akýchkoľvek pochybností vyvodit' prítomnosť kvapalnej zložky v cukre v takom množstve, aby sa na ňu naviazal oxid uhličitý, a teda aby znenie nároku neodporovalo fyzikálnym zákonom za normálnych podmienok, t. j. pri izbovej teplote a atmosférickom tlaku.*

14. *Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v potvrdzujúcom rozsudku logicky a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal s podstatou sťažnosti, nastolenými skutkovými a právnymi otázkami a v odôvodnení rozsudku zhrnul: „Najvyšší súd sa stotožňuje so žalobcom, že implicitne je možné dospieť k záveru, že cukor môže byť i v tekutej forme (cukrový sirup obsahujúci vodu), a preto je tekutá zložka obsiahnutá v cukre. V danom prípade však žalovaný správne poukázal na to, že vzhľadom na obmedzenú rozpustnosť oxidu uhličitého, by základný cukrový sirup musel obsahovať 81% až 89% hmotnosti vody, čo by vzhľadom na vysoký obsah vody nebolo možné považovať za základný sirup na prípravu nealkoholických nápojov. Najvyšší súd preto konštatuje, že zo znenia nároku by bolo možné implicitne vyvodit' v pojme cukor iba prítomnosť vody, nie však koncentráciu cukrového roztoku. Implicitne nie je možné z týchto nárokov na ochranu vyvodit' koncentráciu cukru v kvapalnej forme v takom rozsahu, aby došlo k naviazaniu oxidu uhličitého na túto zložku. Koncentrácia cukru v kvapalnej forme by preto musela byť vyjadrená explicitne.*

Zápisom úžitkového vzoru do registra dochádza len k „podmienečnej“ ochrane. Posúdenie otázky priemyselnej využiteľnosti patrí do správnej úvahy žalovaného a súd v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p. preskúmava iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd nezistil z dôvodov napadnutého rozhodnutia

žalovaného zjavné logické rozpory v úsudku ani porušenie základných pravidiel správneho konania. Najvyšší súd nepovažuje za potrebné doplniť alebo pozmeniť rozhodnutie žalovaného, preto sa s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.“

15. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu napadnutých rozsudkov, ktorými bola jeho žaloba o preskúmanie rozhodnutia úradu priemyselného vlastníctva zamietnutá. *Ústavný súd k tomu predovšetkým konštatuje, že podľa konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).*

16. To znamená, že posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, vyžiadaných spisov krajského súdu a najvyššieho súdu a rozsudkom najvyššieho súdu uvádza, že najvyšší súd svoj právny záver náležite a kompaktne odôvodnil, rozsudok nie je prejavom interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle a sťažovateľom uvedená argumentácia v jeho sťažnosti nebola spôsobilá vyvolať pochybnosť o neudržateľnosti napadnutého rozhodnutia z ústavného hľadiska.

18. Ústavný súd preto uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by rozsudok krajského súdu robilo ústavne neakceptovateľným. *Ústavný súd poznamenáva, že právo na súdnu ochranu neznamená procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).*

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť z už uvedených dôvodov za zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010